

Ryskt fosforutsläpp värre än rapporterat

Ett utsläpp av fosfor från en gödselafabrik är hundra gånger större än vad ryska myndigheter har rapporterat. Det är bara en av flera allvarliga brister i ryska data, visar en ännu opublicerad rapport från Helcom som SvD har läst.

Utsläppen av gödande ämnen i Östersjön är betydligt större än de officiella siffrorna. En ny rapport visar hur stora källor i Ryssland helt saknas i rapporteringen till Östersjöländernas samarbetsorganisation Helcom, Kommissionen för skydd av Östersjön.

Det leder till att beräkningarna som ligger bakom de utsläppsminskningar som varje enskilt land har åtagit sig att göra inte stämmer. Enligt den så kallade "Baltic Sea action plan" ska Sverige minska fosforutsläppen med 290 ton totalt, ett beting som är svårt och dyrt framför allt för jordbruksnäringen att klara. Samtidigt finns alltså inte den ryska fosforfabrikens utsläpp på cirka 1000 ton om året ens med.

–Det gör att man felbedömer de utsläppsbeeting som behövs för att komma åt övergödningen i Östersjön som helhet, säger Håkan Staaf vid Naturvårdsverket.

Men fosforfabriken är inte den enda okända utsläppskällan i Ryssland. Helcom har länge efterlyst mer tillförlitliga data

från Ryssland. Två konsultbolag, finska Syke och ryska Ilras, fick därför i uppdrag av Helcom att kartlägga bristerna genom ett EU-finansierat projekt, Balthazar.

Fremst undersöktes tre områden: utflödet från ryska floder till Finska viken, Kaliningrad samt floden Luga som är den tredje största ryska flod som rinner ut i Östersjön.

Det korta svaret på frågan om Ryssland inte har kontroll över sina fosforutsläpp är ja.

Lena Ek (C),
miljöminister, till TT.

Forskarna bakom Helcom-rapporten tog egna prover i Luga under tre månader förra hösten. En gödselafabrik som tillverkar fosfor hade angett sina årliga utsläpp till floden till 10 ton. Det var grovt felvisande. Forskarna upptäckte utsläpp på runt 1000 ton per år.

Enbart det punktutsläppet ökar det totala utsläppet till Finska viken med 20 procent. Den fosfor som släpps ut ger direkt näring till de stora algbloomningarna, inte bara i Finska viken utan på sikt även i svenska vat-

ten, enligt Fredrik Wulff vid Baltic Nest och Stockholms universitet, expert på övergödning.

–Det här är inte småskit. Om man ska besluta om effektiva åtgärder måste man veta vilka de stora utsläppsskällorna är, konstaterar han.

Det finns flera, stora felkällor i underlaget till Helcom. SvD har läst rapporten från Syke och Ilras:

- En tredjedel av utflödet från Kaliningrad mäts inte alls. Det som mäts följer inte Helcoms rekommendationer om hur mätningar ska gå till. Data över fosfor- och kväveutsläppen saknas. En grov beräkning är att 900 ton fosfor och 8000 ton kväve från floden Pregolja i Kaliningrad inte mäts.

- Mätstationer saknas i en del utflöden till Finska Viken, som omfattar avloppet från 400000 människor samt en tredjedel av alla kycklinguppfödningar i Leningradregionen.

- Fosforutsläppen som har rapporterats från Neva är för höga och går upp och ner år från år. Neva flyter genom S:t Petersburg där ett relativt nytt stort reningsverk samtidigt visar stadigt minskande fosforutsläpp.

Under gårdagen diskuterades rapporten vid ett möte inom Balthazarprojektet.

SUSANNA BALTSCHJEFFSKY
08-13 55 32, susanna.baltschjeffsky@svd.se

⊙ Vad gäller saken?

År 2008 antog Helcoms medlemsländer en aktionsplan, Baltic Sea action plan, som innebär att utsläppen av kväve till Östersjön ska minska med 135 000 ton och fosfor med 15 000 ton per år fram till 2021.

Sveriges preliminära beting är 21 000 ton kväve och 290 ton fosfor årligen. De flesta åtgärder ska vara genomförda till 2016.

En revision av alla länders beting genomförs nu och ska vara klar i maj 2013, vid nästa ministermöte inom Helcom.

Målet är att Östersjön ska vara opåverkad av övergödning. De andra målen i aktionsplanen berör farliga ämnen, biologisk mångfald inklusive fiske och sjöfart.

Utsläpp av fosfor i Östersjön

2008, Tusen ton

